

**RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.**

**A R R E S T**

**nr. 99.220 van 27 september 2001  
in de zaak A. 68.216/VII-13.779.**

In zake :           1. Gilbert VAN DROOGENBROECK  
                      2. Guillaume VAN DROOGENBROECK (overleden),  
                      wonende en voorheen wonende te BRUSSEL,  
                      Openveldstraat 165

tegen :

het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, vertegenwoordigd door de Brusselse  
Hoofdstedelijke regering,  
dat woonplaats kiest bij  
advocaat Ph. COENRAETS,  
kantoor houdende te BRUSSEL,  
F.D. Rooseveltlaan 84/3.

---

**DE RAAD VAN STATE, VIIe K A M E R,**

Gezien het verzoekschrift dat Gilbert en Guillaume  
VAN DROOGENBROECK op 22 maart 1996 hebben ingediend om de vernietiging te  
vorderen van “het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 13 juli 1995 tot  
bevestiging van de beslissing van het Milieucollege tot toekenning van de milieuvergunning  
voor een duiventil voor 100 duiven en tot weigering van de milieuvergunning voor een  
duiventil op de zolder van een woning, Openveldstraat 165 te 1080 Brussel”;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van  
wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door Auditeur E. LANCKSWEERDT;

Gelet op de beschikking van 30 november 1999 die de neerlegging ter  
griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de  
laatste memories;

Gelet op de beschikking van 2 mei 2001 waarbij de terechtzitting  
bepaald wordt op 31 mei 2001;

Gehoord het verslag van Staatsraad R. STEVENS;

Gehoord de opmerkingen van advocaat I. LAUREYS die, loco advocaat J. VERHULST verschijnt voor de verzoekers, en van advocaat Ch. LÉPINAS die, loco advocaat Ph. COENRAETS verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het gedeeltelijk eensluidend advies van Auditeur E. LANCKSWEERDT;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

## **1. Ontvankelijkheid van het beroep in hoofde van de tweede verzoeker**

Overwegende dat de tweede verzoeker overleden is op 6 juli 1997 ; dat mede namens hem op 3 maart 2000, met toepassing van artikel 21, zesde lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, een verzoek tot voortzetting van het geding werd ingediend ; dat namens een overleden verzoeker uiteraard geen verzoek tot voortzetting van het geding kan worden ingediend; dat derhalve de zaak in diens hoofde van de rol moet worden afgevoerd en het verzoek tot gedinghervatting moet worden afgewezen;

## **2. Feiten**

Overwegende dat de feitelijke toedracht van de zaak als volgt kan worden samengevat :

2.1. Guillaume en Gilbert VAN DROOGENBROECK, duivensportliefhebbers, bezitten twee duiventillen, de ene opgericht in de tuin bij hun woning, de andere ingericht op de zolderverdieping van deze woning.

2.2. Krachtens de bepalingen van artikel 85 van de ordonnantie van 30 juli 1992 van de Brusselse hoofdstedelijke regering betreffende de milieuvergunning en rubriek 126 van de bij die ordonnantie horende indelingslijst worden duiventillen met meer dan dertig duiven vanaf 1 december 1993 vergunningsplichtig.

2.3. Hoewel van oordeel dat het houden van sportduiven niet vergunningsplichtig is, dienen vader en zoon VAN DROOGENBROECK, na daartoe aangemaand te zijn door de gemeentelijke overheid, op 27 september 1994 een milieuvergunningsaanvraag in.

2.4. Naar aanleiding van het openbaar onderzoek worden twee bezwaarschriften ingediend.

2.5. Op 27 december 1994 verleent het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Sint-Agatha-Berchem de vergunning voor het duivenhok in de tuin. De til in het dak wordt echter geweigerd.

2.6. Op 26 januari 1995 tekenen de aanvragers tegen deze beslissing beroep aan bij het Milieucollege van het Brusselse hoofdstedelijk gewest.

Op 28 maart 1995 beslist het Milieucollege de milieuvergunning toe te kennen voor het duivenhok achteraan in de tuin, met maximum honderd dieren, en te weigeren voor wat betreft de til op de zolderverdieping van de woning. Tevens wordt het bevel gegeven deze laatste til te verwijderen binnen een termijn van zes maanden.

2.7. Op 13 juli 1995, nadat de verzoekers andermaal een beroep hadden ingediend bij de Brusselse hoofdstedelijke regering, wordt het thans bestreden besluit genomen: het beroepen besluit wordt bevestigd;

### **3. Gegrondheid van het beroep**

#### **3.1. Eerste middel**

##### **3.1.1. Standpunten van de partijen**

Overwegende dat de partijen aangaande het eerste middel de volgende argumenten ontwikkelen :

3.1.1.1. In het **middel** voert de verzoeker aan dat het bestreden besluit hem ter kennis werd gebracht door middel van een aangetekende brief die enkel in het Frans was gesteld, en waarin onder andere de beroepsmogelijkheid bij de Raad van State werd vermeld.

Het bestreden besluit moet dan ook als nietig worden beschouwd, nu het ter kennis werd gebracht middels een akte die in strijd is met de wetgeving inzake het taalgebruik in bestuurszaken.

Voorts verwijst de verzoeker nog naar artikel 39 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen waarin is voorzien dat de besluiten van de Brusselse hoofdstedelijke regering die aan de belanghebbenden ter kennis werden gebracht, verbindend zijn vanaf deze kennisgeving, die dient te gebeuren met inachtneming van de taalwetgeving, “hetgeen eveneens dient te gebeuren bij de toepassing van art. 53 van de ordonnantie dd. 30.7.1992 dat de kennisgeving regelt”.

3.1.1.2. In de **memorie van antwoord** repliceert de verwerende partij, samengevat, als volgt :

Luidens de bepalingen van artikel 19 van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken van 18 juli 1966, dat voorziet dat elke dienst van Brussel-Hoofdstad in zijn betrekkingen met een particulier de taal van de belanghebbende aanwendt wanneer dit het Frans of het Nederlands is, diende de betekening van het bestreden besluit inderdaad in het Nederlands te gebeuren.

Het feit dat het begeleidend schrijven in strijd is met de taalwetgeving kan niet tot de conclusie leiden dat ook het ermee ter kennis gebrachte besluit nietig is.

Dat besluit is immers in het Frans en in het Nederlands gesteld, overeenkomstig artikel 39 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 betreffende de Brusselse instellingen.

Enkel de notificatie van 30 januari 1996 is dus onderhevig aan artikel 58, derde alinea, van de gecoördineerde wetten op het gebruik van talen in bestuurszaken, dat stelt dat de akten die behept zijn met een nietigheid, door de overheid waarvan ze uitgaan vervangen worden door een naar de vorm regelmatige akte.

3.1.1.3. In de **memorie van wederantwoord** benadrukt de verzoeker nog dat het zeer belangrijk is dat aan de rechtsonderhorige in de juiste taal wordt medegedeeld hoe verder tegen een akte kan worden opgekomen en dat het bestreden besluit regelmatig moest betekend worden om gevolgen te kunnen sorteren.

3.1.1.4. De verzoeker voert in zijn **laatste memorie** nog aan dat de taalwetgeving van openbare orde is en de nietigheid van de akte die ermee in strijd is met zich brengt;

### **3.1.2. Bespreking**

Overwegende dat het middel om de hierna vermelde redenen **niet gegrond** is:

3.1.2.1. Het middel is gericht, niet tegen het bestreden besluit zelf, maar tegen het in het Frans gestelde begeleidend schrijven waarmee dat besluit ter kennis werd gebracht aan de verzoeker.

De onregelmatigheid van een dergelijk begeleidend stuk vermag op zichzelf niet de wettigheid van het bestreden besluit aan te tasten.

Het argument dat de taalwetgeving van openbare orde is, doet aan deze vaststelling geen afbreuk.

De vermelding van de beroepsmogelijkheden in dit schrijven werden overigens reeds opgenomen in het bestreden besluit zelf, dat in het Frans en in het Nederlands is gesteld, zodat de verzoeker, die niet aanvoert geen volledige kennis te hebben kunnen nemen van het bestreden besluit, of zijn beroepsmogelijkheden niet te kennen, niet

op goede gronden kan suggereren dat hij zou geschaad zijn in zijn rechten van verdediging of in zijn belangen;

### **3.2. Tweede middel**

#### **3.2.1. Standpunten van de partijen**

Overwegende dat de partijen aangaande het tweede middel de volgende argumenten ontwikkelen :

3.2.1.1. In het **middel** voert de verzoeker aan dat in het bestreden besluit niet wordt aangetoond waarom het houden van een duiventil op de zolderverdieping van zijn woning onder de toepassing van de ordonnantie van 30 juli 1992 van de Brusselse hoofdstedelijke regering betreffende de milieuvergunning zou vallen en dus vergunningsplichtig zou zijn, nu hij enkel de duivensport uitoefent met geringde duiven en allerminst de intentie heeft tussen de dertig en driehonderd duiven vet te mesten of te kweken.

3.2.1.2. De **verwerende partij** stelt daar tegenover dat uit de milieuvergunningsaanvraag van vader en zoon VANDROOGENBROECK duidelijk blijkt dat zij een aanvraag indienden voor de rubriek 126 (duiventillen en inrichtingen bestemd voor het vetmesten of kweken van gevogelte die tussen de dertig en driehonderd dieren tellen).

Vanuit het oogpunt van de te verwachten hinder is er geen onderscheid te maken tussen kweken en duiven melken.

Bovendien moet erop gewezen worden dat de verzoeker zelf toegeeft dat hij dieren kweekt om het ras in stand te houden.

3.2.1.3. De verzoeker stelt in zijn **memorie van wederantwoord** nog dat in het aanvraagformulier tot het bekomen van een milieuvergunning de rubriek 126 niet door hemzelf werd ingevuld en dat hij enkel melding heeft gemaakt van het houden van sportduiven.

3.2.1.4. In zijn laatste memorie benadrukt de verzoeker nog dat enkel duiventillen die bestemd zijn voor het vetmesten of kweken van tussen de dertig en driehonderd stuks gevogelte vergunningsplichtig zijn;

#### **3.2.2. Bespreking**

Overwegende dat het middel **niet gegrond** is om de hierna vermelde redenen:

3.2.2.1. In het middel voert de verzoeker aan dat het houden van geringde duiven voor de duivensport niet vergunningsplichtig is.

3.2.2.2. Rubriek 126 van de indelingslijst die als bijlage is gevoegd bij de ordonnantie van 30 juli 1992 van de Brusselse hoofdstedelijke regering betreffende de milieuvergunning bepaalde ten tijde van het bestreden besluit dat onder de klasse 2 werden ingedeeld :

"Duiventillen, vogelwinkels en inrichtingen bestemd voor het vetmesten of kweken van gevogelte, die:  
a) tussen de 30 en 300 dieren tellen  
(...)".

Uit deze bepaling blijkt onmiskenbaar dat alle duiventillen voor tussen de dertig en driehonderd dieren als klasse 2-inrichting vergunningsplichtig zijn, ongeacht het precieze gebruik dat van de dieren wordt gemaakt;

### **3.3. Derde middel**

#### **3.3.1. Standpunten van de partijen**

Overwegende dat de partijen aangaande het derde middel de volgende argumenten ontwikkelen :

3.3.1.1. Het **middel** voert de schending aan van de artikelen 46 en 47 van de milieuvergunningsordonnantie van 30 juli 1992.

Artikel 46 bepaalt uitdrukkelijk dat naast de in de aanvraag of in het beroep vermelde gegevens en ongeacht alle andere informatie die nuttig kan zijn, bij het nemen van de beslissing de belangen die in artikel 2 van de ordonnantie worden genoemd en de belangen van de aanvrager tegen elkaar moeten worden afgewogen en de gegevens hierover moeten worden vermeld in het bestreden besluit. Dit is niet gebeurd.

Artikel 47 bepaalt dat elke beslissing met redenen moet worden omkleed.

Het bestreden besluit verwerpt nochtans alle argumenten en rechtvaardigingen die de verzoeker had gegeven in verscheidene brieven aan het gemeentebestuur en in de toelichtende nota die werd overhandigd aan het Milieucollege op de hoorzitting.

In deze documenten werden de beweringen over geluidshinder, over de vervuiling van daken en kroonlijsten door de duiven van de aanvragers en over de aanwezigheid van parasieten en ongedierte in de aanpalende woning weerlegd.

Bovendien heeft de Brusselse hoofdstedelijke regering zich voor haar besluitvorming volledig gebaseerd op de gegevens van het Milieucollege, dat zijn

beslissing nam op 28 maart 1995, terwijl uit de motivering blijkt dat de beslissing onder meer is gesteund op een plaatsbezoek van een medewerker van het Milieucollege op 31 maart 1995, dit is na de datum van de beslissing van dat college.

3.3.1.2. De **verwerende partij** antwoordt onder meer dat zij, "als herzieningsinstantie", niet moet antwoorden op argumenten die werden ontwikkeld voor een andere beroepsinstantie en waarvan zij geen kennis had omdat ze niet in het administratief dossier waren opgenomen.

Wat betreft de datum van het plaatsbezoek, opgenomen in het bestreden besluit, merkt zij op dat het hoogstwaarschijnlijk gaat om een schrijffout, en wel één die niet in het bestreden besluit, maar in het besluit van het Milieucollege is geslopen, zodat de verzoeker ze niet kan invoeren in het kader van het onderhavig beroep, dat gericht is tegen het besluit van de Brusselse hoofdstedelijke regering.

3.3.1.3. De verzoeker repliceert in zijn **memorie van wederantwoord** in essentie dat, in tegenstelling tot wat de verwerende partij hieromtrent beweert, de door hem aangehaalde briefwisseling tot het betrokken administratief dossier behoort dat door de overheid die belast is met het afleveren van een milieuvergunning (d.w.z. respectievelijk de gemachtigde ambtenaar van de gemeente, het Milieucollege en de Brusselse hoofdstedelijke regering) zelf moet worden voorgelegd.

De verwerende partij heeft aldus geen rekening gehouden met de door de verzoeker aangebrachte elementen.

3.3.1.4. De verzoeker benadrukt in zijn laatste memorie dat het bestreden besluit is genomen zonder dat de plaatselijke toestand behoorlijk werd ingeschat, hetgeen heeft geleid tot een verkeerde beoordeling en belangenafweging;

### **3.3.2. Bespreking**

Overwegende dat het middel **niet gegrond** is om de volgende redenen:

3.3.2.1. In het bestreden besluit moet niet worden geantwoord op brieven die niet aan de verwerende partij waren gericht, noch op deze die als bijlage werden gevoegd bij het beroepsschrift van 24 april 1995.

Op argumenten die voor een andere instantie, met name het Brusselse Milieucollege, werden aangevoerd, moet evenmin worden geantwoord.

3.3.2.2. Met betrekking tot de datum van het plaatsbezoek kan in redelijkheid worden aangenomen dat het hier om een materiële mislag gaat. Bovendien is die vergissing niet in het bestreden besluit, doch in de eraan voorafgaande beroepen beslissing gemaakt.

3.3.2.3. Wat de grief van de verzoeker betreft dat er geen belangenafweging heeft plaatsgevonden, kan worden verwezen naar de volgende overweging in het bestreden besluit :

“Overwegende dat de toekenning van een milieuvergunning voor de duiventil in de tuin en de weigering van een milieuvergunning voor de duiventil op de zolder, beantwoorden aan de vrees geuit door de eiser en aan de klachten van de buurt”.

Hieruit mag het tegendeel duidelijk blijken.

In elk geval blijkt de bestreden beslissing niet kennelijk onredelijk te zijn;

### **3.4. Vierde middel**

#### **3.4.1. Standpunten van de partijen**

Overwegende dat de partijen aangaande het vierde middel de volgende argumenten ontwikkelen :

3.4.1.1. Het **middel** is afgeleid uit de schending van artikel 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen.

Het bestreden besluit stelt dat de hinder -die overigens niet wordt aangetoond- niet tot een aanvaardbaar niveau kan worden teruggebracht.

Uit dit totale gebrek aan motivering blijkt niet welke problemen de overheid precies ziet zodat de verzoeker niet de kans krijgt een voor iedereen aanvaardbare regeling uit te werken.

Op die manier worden de rechten van verdediging geschonden en verkeert de Raad van State in de onmogelijkheid om zijn toetsingsbevoegdheid uit te oefenen.

3.4.1.2. De verwerende partij verwijst in haar **memorie van antwoord** naar de rechtspraak van de Raad van State waarin wordt gesteld dat om afdoende gemotiveerd te zijn, een beslissing niet noodzakelijk alle argumenten van in casu de vergunningsaanvrager dient te beantwoorden, maar dat het volstaat dat de bestuurde in de beslissing de pertinente redenen die eraan ten grondslag liggen, terug kan vinden.

De verwerende partij heeft, rekening houdend met haar discretionaire bevoegdheid, en in acht genomen de naar aanleiding van het openbaar onderzoek ingediende bezwaren en de vaststellingen ter plaatse, gemeend dat de aangegeven hinder reëel was.

Bovendien heeft zij aan belangenafweging gedaan, hetgeen geresulteerd heeft in een gedeeltelijke verlening en een gedeeltelijke weigering van de vergunning.

3.4.1.3. De verzoeker herhaalt in zijn memorie van wederantwoord de argumenten die hij reeds had uiteengezet in zijn verzoekschrift.

### **3.4.2. Bespreking**

Overwegende dat het vierde middel niet gegrond is om de hierna uiteengezette redenen :

3.4.2.1. Het bestreden besluit is gemotiveerd als volgt:

“Overwegende (dat) de hinder veroorzaakt door de duiventil in het dak : geluidshinder op het niveau van de kamer van de woning van de buren, vuile daken, aanwezigheid van parasieten afkomstig van de duiven;

Overwegende dat de duiventil die gelegen is in de tuin niet dezelfde hinder veroorzaakt aangezien dat hok niet onmiddellijk grenst aan de woningen van de buren;

Overwegende dat de hinder van de duiventil gelegen op de zolder niet kan worden verminderd tot een voor de buurt aanvaardbaar niveau en dit vooral in een woongebied; de geluidshinder veroorzaakt voor de woning van de buren en de verspreiding van de parasieten niet kan worden vermeden, terwijl de hinder veroorzaakt door de duiventil in de tuin, vooral geluidshinder kan worden beperkt door het maximum aantal duiven te beperken;

Overwegende dat de toekenning van een milieuvergunning voor de duiventil in de tuin en de weigering van de milieuvergunning voor de duiventil op de zolder, beantwoorden aan de vrees geuit door de eiser en aan de klachten van de buurt”;

3.4.2.2. Uit deze motivering blijkt duidelijk welke argumenten eraan ten grondslag liggen.

Inzonderheid wordt aangegeven welke onaanvaardbare hinder de duiventil in het dak veroorzaakt voor de omgeving.

De verzoeker toont niet aan dat de motivering berust op feitelijk onjuiste gegevens of dat zij het bestreden besluit niet kan dragen,

## **B E S L U I T :**

### **Artikel 1.**

Het beroep wordt verworpen.

### **Artikel 2.**

De kosten van het beroep, bepaald op achtduizend frank, komen voor de helft ten laste van de eerste verzoeker en voor de helft ten laste van de nalatenschap van de tweede verzoeker.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op  
zevenentwintig september tweeduizend en een, door de VIIe kamer, die was samengesteld  
uit :

|        |               |                  |
|--------|---------------|------------------|
| Mevr.  | M.-R. BRACKE, | kamervoorzitter, |
| de HH. | R. STEVENS,   | staatsraad,      |
|        | E. BREWAEYS,  | staatsraad,      |
| Mevr.  | A. WIJNANTS,  | griffier.        |

**De griffier,**

**De voorzitter,**

**A. WIJNANTS.**

**M.-R. BRACKE.**